

ЛИКОВНА УМЕТНОСТ

ЦВЕЋЕ ЗЛА

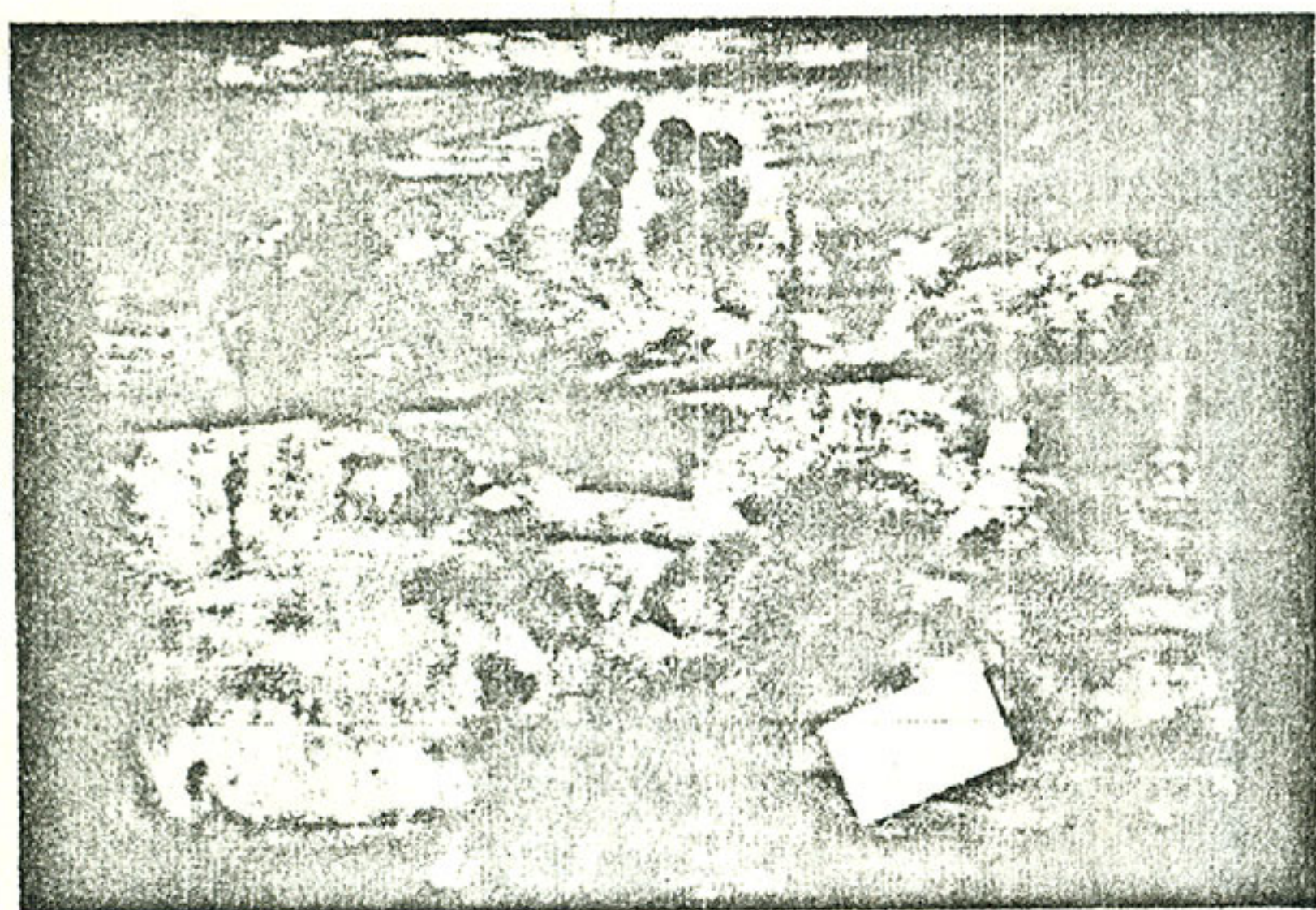
(Изложбе Иво Фришчића и Рубенса
Корубина)

Звучи готово невероватно податак да један савремени сликар може да у цвећу тражи — и нађе — озбиљну сликарску тему.

Али цвеће које слика Иво Фришчић не служи за украс грађанског ентеријера. Оно се на његовим платнима јавља као својеврсни знак — симбол актуелне еколошке ситуације постојећег света. Расцветале руже, осуће бисерним капима росе, у Фришчића се појављују као декор једне алтернативне слике постојећег која, у ставу ироничног оптимизма, опонира амбијенту ђубришта као типичној сликарској презентацији теме еколошке катастрофе. Да не би постао буњиште отпадака захуктале техничке цивилизације, свет треба засејати цвећем. Претворити га у велику, цветну багшту, у

39

ОГЛЕДАЛО КРИТИКЕ

ЗНАЧЕЊЕ БОЈЕ: „ПУЖЕВИ“ РУБЕНСА
КОРУБИНА

неку врсту земаљског раја. Нека цвеће прекрије све отпаде индустријског света и потрошачке културе, нека закљони сва разбојишта на којима је човек губио битке са природом.

Јетки, иронични тон овог поклича скрива у себи горчину и узнемиреност једне свести потресене стварним стањем. Тенденцији тоталног постварања света може се супротставити само измишљена плина живота органске природе, плина „органског бујања“ како каже Младенка Шолман. Та плина уистину је само хилијазам једне виталистичке утопије. Али то је изгледа и једино упориште које уметност може да заузме насупрот сила репресивне стварности. Фришчић се недвосмислено опредељује за такву утопију.

Иво Фришчић свестан је да овако срочени садржаји могу да се сликарски саопште само језиком разговетне фигурације реалистичког и натуралистичког тренда. Својеврсни „блоу ап“, техника увеличавања детаља, овде служи управо да се идеја и поента дела уздигну изнад мотива слике и њене теме. Пошто је повећавањем својих флоралних ансамбала прешао границу „нормалне“ реалистичке опсервације, Фришчић се потом пасивно упушта у сликање детаља. Пада у очи шаренило колорита пуно сладуњавих тонова плаве, жуте и ружичасте боје. Те боје стварају климу некакве разметљиве еуфорије која као да свесно ужива у циничном приближавању слике самој граници кича... Посетилац салона у Париској улици можда неће лако запамтити неко појединачно Фришчићево платно, али ће, извесно, задуго понети у сећању раздражљиви мирис његовог „цвећа зла“ у чијим шареним бокорима је назрео боллерски „болесну“ и „грешну“ слику света.

Рубенс Корубин један је из оне изузетно даровите генерације младих која је с почетка седамдесетих година у београдско сликарство фигуралног смера, неочекивано, унела дах неоромантичне осећајности. Духом можда онајближи овом смеру, Корубин је већ у првим својим сликама дао његову јасну назнаку. Реч је, превасходно, о својеврсном реаговању на дату слику света у коме се романтично расположење јавља више као стање духа него као децидиран сликарски став. У време када се Корубин појавио — то је време сумрака поп-арта као последњег ангажованог сликарског тренда, заустављеног осеком превратничког ентузијазма после 1978. године, време ескалације концептуализма и неликовних уметничких трендова — у то време, дакле, било је романтично већ само

веровање да сликарство као уметност може да живи, да оно има своју даљу судбину. Корубин се у том тренутку нашао међу сликарима чији је помирљиви, исцелитељски инстинкт за „обнову слике“ био, можда, само алтернативни израз врхунца резигнације негативног историјског искуства једне генерације уметника затечене на прелазу из утопијске у постутопијску еру уметности.

За разлику од својих сликарских исписника који су у току седамдесетих година постепено губили своје неоромантично расположење, Корубин је остао усамљен у том расположењу, вољан, очигледно, да у њему истраје. Има, додуше, и код њега слика које, поред типично романтичних елемената ренесансног декора и леонардовске светлости, наслућују један непосреднији однос према предметном свету. То нарочито важи за мртве природе са камењем и пужевима, у којима је све мање романтичног штимунга а све више симболичног, „концептуалног“ значења.

■ БОРБЕ КАДИЈЕВИЋ

Ниш, Болгоф, РЗ